

REDACȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 „
pe 1/4 an . . . 5 „
pe o lună . . . 2 „
Trif de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrieri nefrancați nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Conspiratorii.

(R.) În ziua când M. Sa Francisc lua parte la sărbătorile date în amintirea primului rege maghiar, »Budapesta Hirlap«, organul contelui Apponyi scria un articol, în care tratând situația actuală politică, scria: «

»Unii au putut să comită greșeli grave, dar națiunea n'a greșit. Și El (monarhul) de națiune să asculte. Majoritatea Dietei nu simte nici ea altfel decât minoritatea. Asta s'a spus de atâtea ori. . .

»Nația așteaptă, ca regele să nu asculte de vătăreala celor dela Viena. Acolo în totdeauna au mințit și mint; noi însă întotdeauna am fost sinceri și drepti.»

Desigur: și când la 14 Aprilie 1849 a-și detronat Casa de Habsburg și pe actualul rege. . .

Dar, în sfârșit, noi nu »sinceritatea și dreptatea« Ungurilor față de Casa Domnitoare vrem să o discutăm, ci vrem să mai strângem dovezi despre ceea-ce am afirmat într'un articol recent: că toate partidele politice maghiare conspiră întru Viena și s'au aliat pentru a stoarce concesiuni naționale.

Nu e vorba acum numai de greutățile ce fac kossuthiștii, ci M. Sa, cu întreg statul său major dela Viena are să-l scape în primul rînd cu partidul guvernamental! Și lupta se dă nu numai prin intrigi de culise, cari au zădărnicit un cabinet Tisza, ci pe față. Doar este organul președintelui Dietei »B. H.«, și nu un ziar kossuthist, ci acest mare și important ziar maghiar scrie că majoritatea nu simte nici ea altfel de cum simte minoritatea. . . Lengyel Zoltán și Apponyi, cu alte cuvinte, când vorba e de a silui Viena, sunt una!

Noi nici nu ni-am îndouit nici odată de aceasta. Dincontra, am spus-o mereu. Organele guvernamentale căutau

să apară însă dinastice, lucru mare și să decline ori-ce comunitate cu radicalii cari vor s-o rupă cu Viena. Acum au aruncat masca.

Ma! bine.

Ba încep chiar să amenințe.

Se înțelege, la început ținând vizirul închis.

Eată ce mai citim adică în »B. Hirlap«:

»Un membru marcant al partidului liberal eată cum a zugrăvit situația politică, vorbind cu un colaborator al nostru:

— Am călătorit prin țeară și pot să-ți spun că am câștigat experiențe foarte prețioase. În țeară așa zicând nu mai este bărbat inteligent care să nu jure pe prefensiunile partidului extrem, pretensiuni cari astfel într'adevăr sunt ale întregii națiuni. Partidul liberal a pierdut terenul de sub picioare și e primejduită însăși baza dela 1867... Dacă vroim să mântuim deci partidul și baza aceasta: trebuie să instituim un așa guvern, care în privința integrității politice și morale să fie absolut și să fie înarmat cu așa concesiuni naționale, încât valoarea, realitatea și puterea acestora să desarmeze ori-ce împotrivire. . .

Cu alte cuvinte: într'o foarte guvernamentală, un membru marcant al partidului guvernamental spune că dualismul numai așa se mai poate menține, dacă M. Sa va da toate concesiunile cerute de Barabás. Și să le dea în realitate, cu promisiuni nu mai merge! Altfel se nimicește total opera de căpetenie făcută de M. Sa în înțelegere cu înțelepții patriei, Deák, Eötvös, și Andrássy. . . În viitor trebuie să domineze spiritul lui Kossuth, cu voia Monarhului, se înțelege, ori cât s'ar »văicări« auliciei dela Viena. Altfel dela revoluția parlamentară se va trece la cea mare...

Așa de sinceri și deschis se spun toate acestea în organul lui Apponyi,

incât ne putem aștepta ca azi mâne să ni-se mărturisească și ceea-ce noi de mult am susținut: că în fruntea conspiratorilor stă Apponyi; Barabás este numai o figură împinsă înainte în jocul politic ce se dă.

Ni-se destăinuște de altfel, că Apponyi numai cu aceste condițiuni ar primi guvernul, că părerea lui o împărtășesc și contele Károlyi Sándor, Hodóssy și Zichy János, că Wekerle stă și el pe basa concesiunilor naționale, dimpreună cu Csáky, Szapáry și Hieronymi, ear baronul Bánffy este »radical de tot«; te pomenești că cere mai mult decât — Barabás.

În resumat: nu mai există girondiști maghiari, ci toată suflarea maghiară se conduce de ideile jacobinilor. . .

Prea bine. S-o vedem și pe asta. Nainte. Siluiți numai, că altfel deslegare ridicolă a situației nici nu se poate. . . Dacă primul consilier al M. Sale a stat de vorbă cu Kossuth, împingeți lucrurile cu un pas înainte: siluiți ca să fie ascultat și Ugron Gábor, cel cu ovésul... »B. Hirlap« deja și înregistrează — ca foarte naturală — supărarea kossuthiștilor pentru-că dintre dinșii M. Sa n'a chemat pe nici unul la — sfat.

Noi avem vreme. Așteptăm. Cu răbdare!

»Nu ne trebuie armată maghiară. Din România se telegrafează că în congregația de Luni a comitatului Torontal s'a pus pe tapet rescriptul municipiului Dobrișin, în care toate congregațiile se provocau să adereze la armata maghiară. Rescriptul a dat prilej la o discuție vie. Dr. Babicz și Dr. Pollák au vorbit contra rescriptului, accentuând că deja în congregația din Luna Mai, când ise votase încredere guvernului Széll, se ocupase de chestia asta. Dellimanics Lajos, comitele suprem, a pus pe urmă chestia la vot și congregația a hotărât trecerea la ordinea zilii.

Sosirea moștenitorului de tron.

Incep dară manevrele mari, examenele armatei comune. Dar între manevrele din anul ăsta și cele din anii trecuți e deosebire mare: pentru întâia dată M. Sa nu ia în persoană parte! Mâne va sosi la Radna moștenitorul de tron, Francisc Ferdinand ca să așiste el la manevre, ca reprezentant al supremului comandant.

Miercuri la 2 Septembrie pleacă cu tren special din Viena. Trenul ăsta va trece prin Budapesta de-a dreptul la Arad, unde va sosi Joi, la 3 Septembrie, dimineața la 4 ore. Aici însă numai puțină vreme va sta; primiri nu se vor face; moștenitorul de tron probabil nici nu se va arăta.

Dimineața la 6 ore va sosi la Lipova, unde în sala de așteptare va fi salutat în numele comitatului Timiș, de comitele suprem Dr. Molnár Viktor. A. S. va fi întâmpinat aici de statul major și generalii, în frunte cu șeful statului major, baronul Beck.

După aceasta apoi, în caleasă de curte, va mâna la Temes-Ujfalu, unde în fața castelului îl va saluta contele Zzelenski, a cărui oaspe va fi în vremea manevrelor.

Luni, la 7 Septembrie, se vor sfârși manevrele și trupele vor pleca rînd pe rînd în garnizoanele lor. Garnizoanele din Arad vor sosi pe 10 Septembrie, cea din Timișoara la 9, ear cele cu stațiuni mai depărtate, numai prin 10 și 11 Septembrie.

SITUAȚIA.

Monarchia noastră trece prin o criză grea, din care poate nici nu se va mai reculege pe deplin. Politica vieneză a dat de mal: făcărnică tot-d'auna, astăzi abia mai are prietini: Cehii, Polonii, Italienii din Austria doresc dismembrarea Austriei ca să se poată alipi de statele, cătră cari îi trag înrudirea de sânge, limbă, lege; Un-

Canta.

Inima:

Pământu'n care sufletul n'a mai putut să ncapă
De viscole s'a risipit și s'a spălat de apă
Cu aripi albe în senin la tine es din ceață
Tu ce at fost dulcele meu chin și dornica-mi
vieță.

Sufletul:

Aș vrea să-mi fit nevastă,
Să stăm într'un bordet,
Cu un păcel și-o masă
Și-o pată cu temet
Să fie ca podoabă
A micului palat,
Un scaun în trei picioare
Și-un leagăn atârnat,
Condei să-ți fie plugul
Pe 'ntinsele câmpii,
Cum am purta noi jugul
A doi sau trei copii.

Inima:

Luaf-le, așterneți patul
Cu hârți îngălbinite,
Înveliți-vă cu haina
Conștiinței de poet,
Publicați apoi la lume
Și la țară rezultatul,
Dar de ce-a rămas în urmă
Să vorbiți numai încet.

Sufletul:

Cum inima, te simți deja bătrână
Între tâlharii chin și amăgire
Ai îngropat pe idealul mire?

Îngălbinești și scapi lira din mână, —
S'a așternut pe lumea ta o ceață. . .
Ce mică ești în marea ta durere,
Dacă mai poți afla credință'n vise
Că vei afla mormintele deschise
Că vei cânta cântare de înviere.

Inima:

At smuls din mine ultima scântieie
'M-ai nămicit credință, vis și dor—. . .
Călau, deacuma loc pentru femeie,
Jos lanțurile rușinoase, pieie. . .
Sus flamura emancipărilor.

Sufletul:

Aș vrea să fiu departe, unde lume
Nu mă pătrunde cu al ei amar,
Să nu mai am nici patrie nici nume
Să fiu o frunză 'n codru de stejar,
Să mă îmbel de farmecele firei,
De soare și de ploaie și de vânt, . . .
Să nu cunosc nici lama amintirei
Dar nici durere nici avânt.

Inima:

Ștergeți lacrima din pleoape
Nu ne simte nimenea
Dragă, noaptea e aproape
Și-am deschis să poți intra.
Picură-mi a tale vise,
Vino culcăte'n potir. . .
Eu sunt floare n'ntredeschisă
Tu ești rouă, tu ești mir.

Sufletul:

O inimă! femeie fără stare
Săruți pictorul care te-a strivit.

La ori și cine te ar cere 'n cumpărare
Le-aș da ca să 'mi ved peptul cum afit
Te-aș da ca să te știu departe
Depart de doritul paradis,
Să nu mai bați în săltături deșerte,
La ori și ce cuvânt pe car' Pa scris,
Nu să iubești și nici să fit iubita
La ori și care cerșitor te-aș da,
Dar să te scap de-a viselor ispita
Nemernico să jură că vei uita.

Inima:

Doamne tinde mâna ta
Peste noi de-acum,
Dă puterea ta de sus
C'am rămas în drum
Mirue-ne cu al tău har
De răbdare într'una,
Căci altarul cel aveam
L-a 'ngropat futuna

Sufletul:

Să mai cânt odată
Prost cum voi cânta,
Drum să dau durerii
Din inima mea,
Să spun că'n asta lume
Lipsită de noroc
De cât să fit — femeie
Mat bine — dobitoc. —

Seliște, 25 August n. 1903.

Maria Cunțan.

Glose teatrale.

— Brrr! Nici o clipă nu poți șede singur!

Era după cea dintie reprezentațiune teatrală ce-o dase în orașul nostru »trupa teatrului român.« Ședeam în chioscul cafenelei la »Steaua României«. (De ce naibă o mai fi purtând și asta numele la »Steaua României«? Poate pentru-că proprietarul e slav, băieții de serviciu nemți, dama dela bufet maghiară și oaspeții mai mare parte ovrei?) Răsfoind a lene niște reviste ilustrate mă gândiam la sara plăcută de ieri, la frumoasa feerie națională »Doina« și mă bucuram că pot fi singur cu gândurile mele, când văzui venind pe Sili Știam că de el n'o să scap cu una două. Năcăjit am dat revistele la o parte.

— Ei, ce zici? — mă întrebă aruncându-și pălăria pe masă.

Știam că vorbia despre trupa română și mai ales despre primadona ei, dar m'am hotărât să mă fac că nu-l înțeleg.

— Ce ză zic? În adevăr o căldură de nesuferit. De o să mai țină vremea asta numai o săptămână, am să-mi cer concediu pe o lună, leafa pe două și plec pe trei luni la polul nordic.

Prietenul meu mă privi uimit.
— Dar bine, cine-ți vorbește acum despre căldură?

— Credeam —
— Nu știu cum poți crede așa ceva?
— Sili era foc și pară. — E vorbă de teatrul nostru, de primadona noastră Lu-

garia vrea ruperea dualismului ca să întemeieze regatul independent al Ungariei.

În contra acestor tendințe centrifuge numai o politică sinceră față de toate popoarele ce locuiesc fără asta poate lupta cu succes. Politica asta însă nu se poate prevedea încă din nici un semn.

*

De altminteri criza ministerială stagnează. M. Sa a plecat la Viena, ca să-l primiască pe regele Angliei *Eduard*, politicianii sunt pe acasă, nu-i dară cine să aducă mișcare.

Una pare a se fi lămurit: poziția lui *Apponyi* și *Wekerle*, cei doi candidați ministeriali mai serioși. *Apponyi* cere și limba de comandă *maghiară*, și altfel nu primește formarea cabinetului, *Wekerle* însă nu ține la limba de comandă *maghiară*, ci primește formarea cabinetului și fără această concesie.

O foarte de sară din Pesta primește din Viena o combinație interesantă: M. Sa nu va da concesioni decât contelui *Héderváry*, care nu va mai pertracta cu opoziția: *Héderváry* va propune dietei concesii primite și va cere indemnitatea. Dacă va primi-o: pacea e restabilă. Dacă nu va primi-o, hotărârea se va crede *națiunii*: va să zică *va disolva dieta*.

Adunarea generală

a „Societății pentru crearea unui fond de teatru Român” în Sebeșul-săsesc.

— Dola raportorul nostru special. —

Concert-Teatru.

Inimile au saltat de bucurie cu ocaziunea concertului urmat de teatru, ce s'a dat la 28 August în sala spațioasă și îndobită cu gust a „Hotelului Central”.

Public numeros, venit din departările cele mai mari (România, Viena, Paris, Budapesta, Selagi, Cluj, Blaj, Brașov, Sibiu și jurul Sebeșului) a asistat la acest concert.

Era de admirat precisiunea cântărilor „Hei leliță din cel sat” de G. Dima, predat de corul mixt. — „Sub fereastra mândrei mele”, „Eu mă duc codrul rămâne” de Siorban cor. mixt.

Laudă merită bravul și zelosul domn dirigent, învățătorul local I. Pavel.

Cununa serbărilor a fost însă prestația tinerului artist *Zach. Bărsanu*, care cu o simplitate rară, însă cu atât mai expresivă, a interpretat monologul de Fr. Coppé, „Grevă Fierarilor” și rolul Dr. Alexandru Maniu din piesa „Între patru

cia! Ce zici la vocea ei? Ai mai auzit cântând —

— Și mai rău? — îl întrerupsei eu făcând cel mai cras indiferentism, hotărât să-l iau pe bietul Sili o leacă în zeflema. — Mângâie-te, dragă! Da, am auzit cântând și mai rău. Și mie mi-e spre mare mângâiere.

Sili sări iritat de pe scaun. Mă bucuram deja că vrea să plece, dar n'o făcu, ci aruncându-se din nou pe scaun începu a pune revistele de pe masă pe un scaun și d'acolo iarăși pe masă!

— Nu înțeleg cum poți vorbi așa, când a cântat așa de... când cum! a cântat. Poate veți fi avut loc rău.

— Loc rău? — răspusei eu tot atât de indiferent. — Poate. Da în adevăr asta va fi cauza. O, în adevăr am avut un loc scandalos de rău! Am șezut în șirul al doilea și am auzit și cel mai slab ton!

— Ateu! — îmi strigă Sili frecându-și desperat mâinile. — Dar să nu crezi că o să faci propagandă cu păreri tale. Stați cu ele izolat. Toți ceilalți sunt răpiți de cântarea ei. Toți vorbesc despre ea cu admirație. Mai ales despre cântarea ei din scena finală a actului al doilea.

— Ciudat! Vezi mie mai bine mi-a plăcut, cum a cântat în scena întâie din actul al treilea.

— Scena întâie... actul al treilea? — repetă prietenul meu zăpăcit. Apoi d'odată izbucni. — Dar bine, omul lui Dumnezeu în actul al treilea peste tot nici nu a cântat!

ochi” de L. Fulda. Mare parte i-se cuvine din freneticile aplaudări și d-soarei M. Muntean, (Brașov), care a predat cu mult simț rolul ei de damă a la „fin de siècle”. Asemenea datorită își impune a aminti și de d-soara Elisaveta *Moga*, (Veta cameriera) și de d-nii *A. Tătaru* și *D. Moldovan*.

D-soarei M. Muntean i-s'a predat un frumos buchet din partea comitetului. Asemenea și dlul *Zacharie Bărsanu* o frumoasă cunună de lauri.

La ridicarea nivelului artistic a concursu cu „*Ue te legent codrule*” de *Scheletti* și „*Sol-moane căpitane*” de *Kirchner*, dl *Octavian Murășan* și dl *Otto Baumann*, carli intr' un duet pian-violină au exprimat atât de sincer ideea fundamentală a compozitorilor.

Ședința II.

Secretarul dl *Dr. Iosif Blaga* da cetera raportului comitetului. Constată zelul deosebit al comitetului și al barbaților de încredere. — Anunță că în decursul anului 902,903, 4 membrii fondatori pe vicață s'au înscris — și că averea totală a fondului reprezintă frumoasă sumă de 331.309.46 cor. Expune ideea referitor la compunerea bibliotecii teatrale în care o să apară toate piesele române apărute până acuma.

Cu regret constată demisionarea desinteresatului fost casar, a dlui *Petra Petrescu*. O faptă frumoasă însă trebuie să aducă la cunoștința adun. gen. că deja comitetului e disponibilă suma de 3000 și anume pentru trimiterea unui tiner la conservator.

În numele comisiei însărcinate cu censurarea raportului general al comitetului referență dl *Dr. Branște*. Accentuează însușirea comitetului și conștiințositatea, propunând absolutului și mulțumita ce i-se cuvine. Nu primește abdicarea dlui *P. Petrescu* pe baza că nu are motiv de abdicare.

Comitetul să se îngrijască de bibliotecă unde să se afle toate piesele.

Trece la „planul de acțiune.” Desvoaltă că suma de cor. 3000 nu e suficientă și aproba subvenționarea din a 4-a parte a venitului curat cu aceea condițiune că comitetului să nu-i fie permis a cheltui mai mult. Adunarea decide ca 1/4 din venitul curat să se folosească spre scopurile aceste.

Raportul casarului

D-l casar *Petra-Petrescu* arată starea casei și anume:

Capitalul a crescut cu 20,644.98 cor; citește apoi proiectul de buget: Cheltuieli 6000 cor. și la capital se adaug 16.000 cor.

În numele comisiei censoroare referență *Dr. Dobrin* da absolutoriul casarului și mulțumită. *Dr. Cristea* cere ca „*Albina*” să se angajeze cu administrarea efectelor fără de nici o remunerație.

Urmează citirea raportului comisiei pentru censurarea planului de acțiune. Comisiunea aprobă planul de acțiune și modalitățile.

— Tocmai pentru aceea! Asta era prea mult. Sili se ridică aproape turbat.

— Spune, ce vrei să ajungi cu această critică răutăcioasă? Vrei să se ducă?

— Cine? Ea? Ași! Ea nu, dar — tu. Sili mă privi o clipă cu gura căscată, apoi începu a râde.

— Ei da, acum te înțeleg! Vrea să fii singur. Mi-o puteai însă spune și mai puțin „politicos”.

Își luă pălăria și se duse, lăsându-mă ear singur cu gândurile mele.

CUGETĂRI.

Dacă este un drum pe care să-l iei pentru ca să fii apreciat în Germania, este acela care trece prin Paris.

Mendelsohn

Minciunea caută totdeauna să imiteze adevărul.

Fustel de Coulange.

Intr'o societate, exterminarea marilor abuzuri este mai ușoară decât îndreptarea celor mici.

Ernest Renan.

Fericirea este un lucru atât de fragil în cât riscă d'a-l perde numai vorbind de dînsul.

Jules Lemâtre

Adevăratele drame ale inimii n'au evenimente.

Paul Bourget.

Divergența e numai la timpul fixat de 10 ani. Comisiunea zice a să nu se stabilească un an fix, ci să se lase aceasta în grija adunărilor viitoare.

V. Goldiș pledează pentru limitarea termenului pe 10 ani. Ar fi de dorit, ca fondul să nu se atace, afară de suma preliminară în decurs de 15—20 ani în fine adunarea primește planul de acțiune întreg.

Comisiunea pentru înscrierea de membrii, prin d-l preot *Avram David*, raportează despre sumele întrate. S'au înscris membrii fondatori: „*Sebeșana*”, comuna politică *Pianul-superior*, Casa „*Mielul*” *Poiana* etc.; pe vicață comuna *Lancrăm*, *Prostean* avocat, din *Lugoș*. *Cristea* ca bărbat de încredere depune colecta de 340 cor. adunării. Inscrisurile în total dau suma de 1913 30

Prof. *Radu* din *Brad* invită societatea pe anul viitor la *Brad*. Se citește și o telegramă în sensul acesta și invitarea se primește cu însuflețire.

La 12 3/4 președintele ridică ședința mulțumind *Sebeșenilor* pentru primire. Mulțumește apoi tuturor factorilor, cari au contribuit la splendoarea festivităților, publicului care a alergat din depărtări, conferențiarilor, tinerimii, artistului *Bărsan*.

Între aplauzele Publicul ședința se închide.

Banchetul.

Inceputul la oarele 2. Mesele sunt ocupate de un frumos număr de dame și domni, cam vre-o 80 la număr.

Primul toast l'a ținut întru sănătatea prea bunului nostru *Rege Impărat*, dl președinte *Iosif Vulcan*. Au mai vorbit protop. gr.-cat local *Dobrescu* pentru dl *Vulcan*, dl *V. Onițiu* pentru păstrarea datinelor străbune, dl *Zev. Murășan*, preotul local gr.-or. pentru poporul român, dl *V. Goldiș*, pentru mama *Asociațiune*, dl *Dr. Miron Cristea*, pentru fondul teatral român, dl *parinte din Zlagna Beșa*, răspunde dlui *V. Onițiu*, dl *Dr. Comșa*, pentru damele române, dl *Lazar Triteanu* pentru reprezentanții presei căruia îi răspunde dl *Dr. Dăian*.

Petrecerea cu joc.

Deși cam oboșiți, dar harnica trupă de aranjatori deja la orele 8 așteptau numărul public. Își era mai mare dragul a privi costumele naționale ale româncuțelor roaste.

D-soarei *Medean* îi ședea nespuse de frumos costumul național din România.

Quadrilul s'a jucat în 2 coloane cam de vre-o 100—120 perechi.

Aflu de lipsă în fine înșirarea numelui acelor dame și d-soare cari în atâtea inimă au adus vibrație plăcută și cari atâtea inimă tinere au inspirat.

Au luat parte Doamnele: *I. Vulcan*, v. d. *Dr. Moga*, *Goldiș*, *Medean*, *P. Popovici*, *Stravoi*, *Petrescu*, *Roșu*, *Hațegan*, *Albini*, *Pataky*, *Popea* (România), *Romașan*, *Neciforescu* (România), *Schneider*, *Șeulean*, *Cărpinișan*, *Șebedus*, *Oncescu*, *Herlea*, *Podraky*, *V. Moga* (România) *Iosof*, *David* etc. *Domnișoarele* *M. și O. Muntean*, *E. și R. Moga*, *Virg. Pușcari*, *Otti* și *Victoria Pușcariu*, *Medean*, *David*, *Opincar*, *Bittea*, *Bottei*, *Schneider*, *Albini*, *Nistor*, *Dobrescu*, *Popea* (România) *Nechiforescu* (România), *Cib*, *Oprita*, *Podracky*, *Măcelar*, *Surdu*, *Istrade*, *Moga*, *d-rele Herlea*, *Derebuș*, *d-rele Tecău*, *Andron*, *Comșa*, *Solomon*, *Stănilă*, *Stoica*, *Stanca*, *Nicola Liv.* și *Val. Milea*, *Val. Vulcu*, *Santei*, *Henteș*, *Miți David*.

Oleanul „Octavian”.

Prospect

pentru înființarea unui institut de credit și economii pe acțiuni în Ciacova, comitatul Timișului.

1. Scopul societății este a desvolta spiritul de economie și a procura locuitorilor de toate clasele — cu preferință poporului fărăn agricol — creditele trebuincioase.

2. Societatea se înființează pe timp nedeterminat cu un capital de 100,000 cor, care se împarte în 1000 acții, a câte 100 cor.

3. Subscrierea acțiilor se încheie cu ziua de 15 Septembrie 1903 st. n. Subscrierile se fac cu mâna proprie, sau prin plenipotențiat. Minorenii, curanzii și corporațiunile juridice subscriu prin reprezentanții lor legali.

4. Firma societății e „*Ciacovana*” institut de credit și economii societate pe acții în Ciacova.

5. La subscrierea acțiilor sunt a se depune 10% din valoarea nominală a acției, adică după fie-care acție câte 10 cor. —

la 30 zile după adunarea generală constituată cară 10%, și la 60 zile după adunarea generală constituată cară 10%, — restul capitalului de acții se va solvi în urmarea provocărilor direcțiunii, provocarea însă nu poate urma în rate mai mari de 10% și în perioade mai mici de 2 luni de zile.

6. La subscriere după fie-care acție este a se solvi 2 cor., ca contribuție la spesele de înființare.

7. Membrii fondatori își rezervă dreptul de a alege prima direcțiune pe cei dintâi 3 ani.

8. În cas, când s'ar subscrie mai mult de 1000 acții, atunci reducția se va efectua așa, că dela fie-care acționar se va detrage câte 1 acție și această procedură în cas de lipsă se va repeta până când va fi redus numărul acțiilor la 1000, ear în cas, dacă mai puțin acții ar trebui detrage, decât face numărul acționarilor, atunci va decide soarta.

9. Toate plătirile până la termenul fixat pentru încheierea subscrierilor de acții, au să se trimită institutului de credit și economii „*Timișiana*” în *Timișoara*, ear prospectele s'nscriese, precum și corespondențele au să se adreseze dlui *Dr. Iuliu Coste* avocat în *Ciacova*.

Ciacova, la 19 August, 1903 st. n. Urmează 21 subscrieri.

Din străinătate.

Macedonia. Svonul răspândit în străinătate, după cari bulgarii ar fi asvirlit în aer cu dinamită gara din *Salonic*, este cu totul fals. Nici *Poarta*, nici *ambasadele*, nici *direcția căilor ferate* n'au primit vre-o știre despre așa ceva.

După știri sosite la *Sofia*, insurecțiunii ar fi distrus pichetele cordonului turc în zona frontierei despre *Jankoly*, până la *Marea-Neagră*, astfel că frontiera despre *Arianopol* a fost cât-va timp liberă.

Circulă sgomotul că guvernul bulgar are de gând să întărească cordo-nul de pază al frontierei cu două batalioane.

Curtea marțială cum se scrie din *Constantinopol*, a condamnat, fără drept de apel, la pedeapsa cu moarte, pe doi bulgari.

Comisiunea, compusă din turci și greci, a plecat din *Monastir* în interiorul țării, spre a stăruie pe lângă populațiune, care nu știe ce poșisite să ia, a se reîntoarce la căminele ei.

Banțele bulgare au ocupat *Neveska* (districtul *Ochrida*) și *Vlaho-Klisura* (districtul *Kastoria*).

În urma agitațiunii comitetelor bulgare și pentru a se răsbuna, trupele turcești au distrus mai multe sate în districtele *Rezna*, *Resba* și *Ochrida*. Banțele continuă de a jefui și incendia mai ales fermele.

În urma măsurilor energice ale generalului *Chemsi pașa*, excesele comise de rediții albanezi la *Prezrend*, au încetat.

Poarta a primit informațiuni confidentiale că trupele bulgare din districtele limitrofe ar fi clandestin întărite cu 5 regimente de infanterie și cu 3 de cavalerie.

Serbia. În *Belgrad* a avut loc la 30 August un Meeting în favoarea sârbilor din *Vechea Serbie* și din *Macedonia*. Au participat aproape 8.000 oameni. S'a adoptat după discursurile unui sârb din *Vechea Serbie* și a unui muntenegrean rezoluțiunea următoare:

»*Serbia*, inspirată de datorința de a evita și în viitor turburările în Orientul Europei, nu mai poate rămâne în diferență față de starea de lucruri din *Vechea Serbia* și din *Macedonia*».

Rezoluțiunea constată apoi că toate reformele încercate în *Turcia* în secolul XIX au rămas fără rezultat. Ultimele reforme propuse n'au fost executate.

Situațiunea actuală este primejdioasă pentru existența sârbilor și a

Cal mai efin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericeale,
bucăți de aur și argint (frânte)
bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 41—

Deutsch Izidor,

orasornicar și juvaeriu
Arad, Strada Templon.
— Telefon n-rul 438. —

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387.

BRAUN N. A.

deposit de culori.
Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.
Mare deposit de firnis, culori de
ulei fabricat propriu, culori pentru vâp-
sirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a.
toate de prima calitate.

— Comande din provincia se
1034 19— efectuează prompt și solid —
— Pachetarea gratuit. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.
ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de
lucrări de compactorie
dela executarea cea mai simplă până la cea
mai de lux. — Comandele din loc și pro-
vincia se efectuează prompt și punctual. —
Lucru bun și solid! Prețuri moderate!
Serviciu punctual! 1045 11—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Strămutare de birou.

Aduc la cunoștința mult onorat. public că
Biurul de zidire

ce a susținut până acum în ARAD, strada
Kápolna, n-rul 4 l'am strămutat în strada
Osiky-Gergely n-rul 13.

Rugând mult on-public să binevoiască a mă
părții și pe mai departe semnez

976 18-25 cu deoseb. stimă

Mihályi Illés,
architect-intreprinzător.

SEIDEL OTTO,

fabricant de căoiuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9
(vis à vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu mi-
litar, postav financiar pentru pompieri,
pentru preoți și civili, calitate bună,
preț moderat. 935 32-80

Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodărițelor.

Au sosit

sticlele de aburi
pentru crastaveti și poame,
fabricat model, rezistând celui mai
mare grad de căldură, făcut din o
singură bucată, păreți de sticlă, de
culoare verde sau albă.

Se pot căpeta pe lângă prețuri
foarte avantajoase numai la

URBAN E.

urm. ved. **Sütő József**
prăvălie de sticlării

Arad, Forray-uteza 2/c.
Mare depozit de tot felul de sticle,
porcelanuri, vase de fert, lampe, cadre
pe lângă prețuri scăzute.

Tot aici se căpeta PETROLEU de
CRISTAL fără miros; 1 litru 20 cr.

Comande din provincie prompt
și grabnic. 1052 3-80

KALMAR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și
esterioară de prima calitate, și tot felul
de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție
efectuează 975 52 -

Reparaturi de biciclete,
instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Dacă aveți 1006 16-50

tapete (covoare) de reparat

fie acele covoare de Smyrna sau
Persia nu le trimiteți în alt loc. **In**
Arad nu se știe încă, că mai fru-
mos și mai efin le reparază sub-
scrisul, care din nenumărate părți a
primit scrisori de mulțumită.

Schwartz József,

atelier de reparat și curățit covoare.

Józseffőherczeg-ut 8.

Primește covoare pe păstrare peste vară

949 22-30 PĂLĂRIERUL

MÁLY ALBERT

— ARAD, Piața Boros-Béni Nr. 8. —

Primește colorarea pălăriilor de postav
și paie, bărbătești și femeiești; asemenea
curățirea și transformarea lor după moda
cea mai nouă. **Calcarea cilindrelor,** trans-
formările le efectuează cu preț prompt.

Se primește comande și din provincie.

LADICS PÁL,

zugrav.

Arad, Strada Koszoru Nr. 1.

Se recomandă onor. intreprinza-
tori de clădiri, precum și publicul
mare, se angajează să execute ori-ce
lucrare de acest jen.

Pe lângă prețurile cele mai avan-
tagioase. 934 20-30

Primește deasemeni stîrpirea in-
sectelor vătămatoare din locuințe.

Industria locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în

ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult
on. public marele său

magazin de mănuși pentru băr-
bați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de
stomac, suspensorii, șarșafuri de
piele, irigatore și pânze de gumă,
precum toate câte se țin de bransa
asta, pe lângă prețuri efine. — Asor-
timent uriaș 1058 1-50

In atențiunea ziditorilor, a proprie-
tarilor de case și a chiriașilor!

978 20-50

Avem onoare a Vă atrage atenția asupra

atelierului nostru de

lăcătuși și reparaturi

din ARAD, Boros Béni-tér Nr. 2,

unde executăm lucrurile în fier de lipsă la
zidiri, gratis la morminți și vetre practice,
precum și tot felul de reparaturi de sorul
asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și
garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

Nou atelier de măsur.

Aduc respectuos la cunoștința marelui
public, că în Arad, strada Batthyányi Nr. 23

am deschis atelier de măsur,
unde execut **lucrări de măsur,**

precum: lucrările în lemn de lipsă la por-
talar, aranjamente de prăvălie și la clădiri,
cu prețuri foarte efine și pe lângă garanție
prompt și grabnic. Cu atât mai mult mă rog
de părtinirea marelui public, cu cât prin
cipiul meu e să satisfac conștiințos muș-
teriiilor mei.

Cu deosebită stimă:

1007 6-50

Kiss Gaál,

măsar de clădiri și mobile.

Am onoarea a aduce la cunoștință
m. on. public, că 1009 14-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înframsețare.

Ani îndelungați am lucrat în ate-
liere de rangul întâi din Budapesta,
Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa
încât sunt în poziția plăcută de-a putea
corespunde tuturor esigențelor mo-
derne.

Primește tot felul de lucrări de
bransa asta dela cele mai simple
până la cele mai elegante, pe lângă
prețuri moderate.

Primește efin mobilarea de locuințe
în loc și provincă. La mutări primește
transportul mobilelor, precum și repa-
rarea și renovarea de mobile și mese
de biliard, pe lângă prețuri efine.

Cu stimă

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.

Tököl tér 6. (Casa Prolich)

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai
modernă croitură

Arad, str. Csernovits-Péter Nr. 1.

Din stoffe indigenă și englezească.

Executarea cu gust. Deasemenea fac

ori-ce reparaturi cu preț avantajos.

Rog spriginul onoratului public.

Cu distincă stimă:

937 32-50

Wolster Izsó,

croitor bărbătesc.

Cel mai vechiu atelier de reparaturi
și depozit de biciclete și mașini de
cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mechanician electric.

N-rul telefonului 96.

Biciclete de Dresda, calitatea I.

Depozit de

Mașini de cusut Singer pentru bro-
dări fine, și

mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe
lângă garanție de 5 ani.

Instalări de sonerii și telefon.

se primește pe lângă mare garanție.
Mare depozit de bucăți de biciclete
și mașini de cusut. 1059 1—

Kiss Albert,

tapițer și decorator.

Arad, strada Varjassy-József 16.

Primește tot felul de lucrări de tapițerie și
decorațiuni, confecționare de madrațe și
ori-ce reparări cu cele mai modeste prețuri.

Canapele și madrațuri se găsesc în
în permanență în depozitul meu. 961 26-50

Magazin de modă

Fondat la 1840.

Rosenblüh H. & C-ie

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și strada Forray.

1040 5—

Mare magazin de articoli de modă pentru bărbați și dame. Pânzături,
șifonuri și fețe de masă calitatea cea mai bună — depozit de fabrică.

Albituri pentru bărbați și dame. Primit confecționarea de trusouri
întregi pe lângă prețurile cele mai efine.

Mare depozit în stoffe de reverenzi.

Nenumărate mușterii pot atesta, că materiile de re-
verenzi cumpărate dela noi sunt de cea mai bună calitate
și nu-și lasă culoarea.

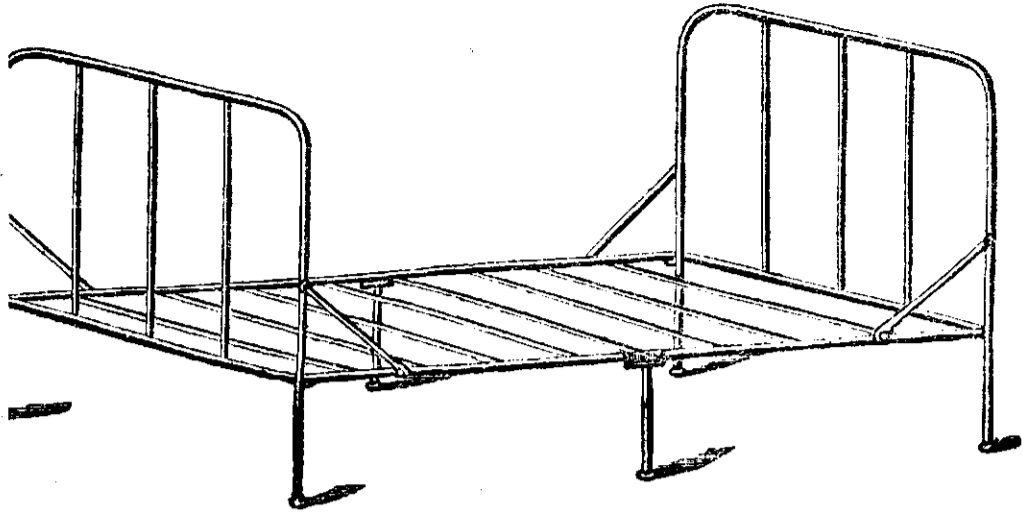
D-1 GEORGE JANKOVICS,

care astăzi e conducătorul prăvăliei noastre, se bucură în cercuri
largi de cel mai bun renume câștigat prin hărnicia și prevenirea
s'a așa încât putem spune, că noi pregătim reverenzile celor
mai mulți domni preoți din provincă.

Prețuri solide și
serviciu prompt.

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sirmă.
ARAD, colțul stradei Templom și Kölcsey.

Primim tot felul de lucrări aparținătoare acestui ram așa:
arangiarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.

Corturi de grădină (de descompus) și pavilonuri,
pentru cafenele și restauranți.

— Trimitem în loc și provizii comercianților spre vizare mai departe. —
— Lucru excelent. — Lustru de gust. —

2 16-50

— Promptitudine rară! —

Pe pământuri

și
case

În oraș, bine situate și cu venituri, se pot căpăta împrumuturi, pe amoroare pe lângă următoarele condiții:

- 4% amortizare de 50 ani,
- 4¹/₂% amortizare de 40¹/₂ ani,
- 4³/₄% amortizare de 35 ani,
- 5% amortizare de 30 ani

1047 4—

Capitalul împreună cu interesele se plătesc două rate anuale.

Împrumuturile se dau în bani gata.

Împrumuturi cu interese mai mari se rescumpără, (convertesc.)

Provizie se plătește ulterior. Oferte de împrumut primește și cu muriri servește biroul lui

BERGER JOZSEF

Arad, Andrassy-tér 8. vis-à-vis cu biserica.

FRIED SAMUEL

curățitor de haine.

Strada Weitzer János Nr. 19 ARAD, Strada Weitzer János Nr. 19.

Orice haine pentru domni, dame sau băieți, de culoare cât de gingașe sau cu decorări cât de bogate, perdele de dantele, haine pentru satru și uniforme se curătesc și colorează pe lângă garanția cu preț fin și prompt.

951 23-25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

GILLER ROBERT

— ciasornicar și giuvaeriu. —

Arad, Andrassy-tér 4. (Hot. Nándor)

Pentru reparaturi de ciasornice primesc garanția pe 2 ani. 979 19-25

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasornice și giuvaericeale.

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

Lucrare excelentă, prețuri favorabile

Avisez cu tot respectul publicul din loc și jur, că
Atelierul meu de măsur
pentru edificii, mobile și portal
l-am mutat din str. Boros-Béni Nr. 23, unde a fost până aci, în strada **Deák Ferencz Nr. 32** (casa Sarlot) și mărimdu-l, l-am arangeat conform exigențelor moderne.
Primește ori-ce lucrare de măsur: mobile, portal, lucrări de măsur la edificii, etc. precum și arangeamente de biserici, școale, prăvălii, cancelarii, mobile artistice, precum și lucrări de edificii atât în loc cât și în provincia, primește cu prețurile cele mai moderate.
Cer sprijinul onoratului public la întreprinderea mărită.
Cu deosebită stimă:
KREMER JÁNOS,
măsar.

1003 3-10

Lucrare excelentă, prețuri favorabile

Planuri și preliminarare de spese servesc gratuit

Care e coasa cea mai bună?

Intrebă toți economii, la ce noi le răspundem din convingere
că cea mai bună coasă din lume
e coasa „Bur“ cu marca unui „Bur“ călare,
care e pregătită din oțelul cel mai fin și e așa pregătită,
încât întrece toate coasele.

Adresa pentru Europa și America întresgă:
WINKLER ȘI GRAUER
Köbánya, Nr. 24.

Prețurile:		Prețurile:	
65 cm. lungă	1 fl. — cr.	85 cm. lungă	1 fl. 20 cr.
70 „	1 „ 05 „	90 „	1 „ 30 „
75 „	1 „ 10 „	95 „	1 „ 35 „
80 „	1 „ 15 „	100 „	1 „ 40 „

La comanda de 5 bucăți se trimite franco. La comanda de 10 bucăți franco 1 coasă. Garanție deplină.

Noutate: Cute „Bur“ 25 cr., cute de Ammergan 15 cr.

Prețuri-curente ilustrate gratuit.

904 19-20

TERÉNYI JENŐ,

Prăvălie cu diferite mărfuri la „Steaua albă“
Arad, Piața Boros Béni Nr. 22. (în colț.)

Recomandă magazinul său de coloniale, tot felul de făini, precum și alte lucruri.

Deosebit recomandă **semințele** a tot felul de **legume.**

Prețuri moderate.

Serviciu prompt.

La comanda din provincia împachetarea nu se socotește Cumpărarea cu bani gata 2% scăzământ.

945 23-25

vilor în Turcia. În consecință este datorită tuturor de a împiedica nimicirea rasei slave.

Ori cu câtă simpatie însoțește activitatea acelor, cari luptă pentru libertate, meetingul este convins că nici guvernul turcesc n'ar putea restabili ordine veșnică, nici n'ar putea făgădui un succes prin însărcinarea puterilor europene de a restabili ordinea, întru-că aceasta ar provoca noul tururări și greutăți; asemenea și bandele comitetului revoluționar nu sunt calitate de a putea obține libertatea.

Meetingul este deci de părere că stabilirea ordinii și a păcii în Macedonia ar putea fi obținută numai dacă, menținându-se suveranitatea Sultanului, statele balcanice interesate ar fi însărcinate cu această misiune, din care fiecare, în urma unei înțelegeri, ar avea rolul său respectiv.

Meetingul a dat însărcinare unei comisii speciale de a îngriji pentru realizarea acestei rezoluțiuni.

Pe când se ținea meetingul, o telegramă din Varna anunța că erî seară înăstirea Prohor Pinski dela frontiera sârbească a fost cu totul distrusă de turci și de arnăuți și toate persoanele care se găseau în mânăstire mărăte. În primul rind nizanii au participat la aceste cruzimi.

Această știre, care de altfel nu este încă absolut confirmată, a provocat mare emoțiune.

La esirea dela meeting, tinerii au încercat să facă demonstrațiuni contra administrației turcești; grație mesurilor de precauțiune luate, precum și influenței oamenilor mai cumpătați, nu s'a produs nici un incident serios.

Problema unui războiu ruso-român.

La Petersburg a apărut o interesantă lucrare a căpitanului rus de stat major N. Semenov intitulată „Problema strategică“.

Titlul complet al lucrării este: „Problema strategică. Acțiunea corpului de armată N. în Basarabia. Cu hărți, planuri și scheme“.

Cartea căpitanului Semenov tratează amănunțit această problemă, care a fost tema manevrelor rusești din trecut an 1902.

Dăm aci câte-va notițe asupra cuprinsului acestei cărți.

Iată care a fost tema acelor manevre:

Rusia, fiind în alianță cu Franța și cu Statele balcanice Bulgaria, Serbia și Muntenegrul, primește declarația de războiu din partea Germaniei, Austriei, Italiei și României. Anglia, Japonia și Turcia observă o strictă neutralitate.

Schema cuprinde numai războiul având de teatru sud-vestul Rusiei și începând pe la 29 Iulie.

Armata austriacă e concentrată lângă Cernăuți. Armata română e așezată astfel: corpul III la Botoșani; corpurile I, II și IV la sudul regatului spre a se apăra din partea Bulgariei și Serbiei. Forțele principale ale armatei ruse sud-apusene sunt concentrate la Kiev, iar corpul N., care face parte din această armată e la Kișinev. Baza corpului N. este la Odesa.

Corpul N. primește dela statul major următorul ordin:

„După științele căpătate, dușmanul are intenția de a se mișca spre Kiev și pentru mișcările sale va avea pe flancul drept ciocnire cu corpul N. Este necesar ca corpul N. să aibă mișcări hotărâtoare la sud-vest, unde dușmanul va fi mai slab, și să fie foarte prudent față cu forțele austriace cari prin numărul lor sunt superioare tuturor forțelor ce putem să le opunem.

„Veți avea în vedere că, în caz de pierdere și de nereușită mare, veți fi nevoiți a vă retrage spre baza operațiilor, Odesa, și în acest caz întreaga Basarabie, cu bogatele sale resurse de aprovizionare, cade în mâinile dușmanului, care mai câștigă și prin aceea că nu mai are a-și garanta flancul drept și nici a se mai teme pentru căile sale de comunicație.

Din această cauză, situațiunea sa strategică devenind mult mai bună, ofensiva dușmanului va deveni mult mai energetică și apariția sa sub zidurile Kievului se va face într-un timp mult mai scurt, dându-ne puțin răgaz să putem apăra Kievul din punctul de vedere militar-ingenieresc.

„De aceea operațiunile d-voastre vor fi acțiunea în flancul armatei austriace, care înaintează, și această acțiune să aibă de scop a trăgăni pentru ca inamicul să înainteze cât se poate mai încet.

„Veți avea în vedere însă că în tot timpul nu veți risca a intra în luptă cu forțele superioare ale inamicului.

Impărțirea și cuprinsul cărții e așa: Capitolul I. — Descrierea topografică a Basarabiei. În acest capitol e foarte dezvoltată partea privitoare la căile de comunicare pentru infanterie, cavalerie, artilerie și intendență, pe timpul dela Iulie spre toamnă.

Capitolul II. — Aprovizionarea; toate elementele privitoare la aceasta

Capitolul III. — Partea militară. În acest capitol se zice că corpul de armată românesc, așezat la Botoșani, e în tărie de 40.000 oameni și merge dela Cernăuți prin Novo-Silița, Răchitnu și Hotin-camenia. Cavaleria română a trecut Prutul și se află între statele Mungrenit și Drujpori, județul Hotin. Armata rusă e de 300.000 oameni.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 2 Septembrie n. 1903.

Desmintire. Primim dela comitetul parochial din Lipova o desmintire la notița apărută în Nr 131 a c. în ziarul nostru cu privire la darea în lucrare a renovărilor dela biserica de acolo. Comitetul afirmă că comunicatul nostru a fost tendențios, că lucrarea a fost dată în comună și perfectă înțelegere a protopopului cu comitetul — măestrului Ferd. Rothkopf. La sfârșit comitetul insultă pe corespondentul nostru (cum se și cuvine unei corporații) și votează gratuit încredere protopopului Hamsea, cea-ce ni se aduce nouă la cunoștință.

Bine, venerabil comitet parochial dar ni se pare că alta era cestiunea în notița noastră; prețuita persoană a Reverendisimului Domn, care poate totuși nu e avisată încă la apărarea comitetului parochial, era în adevăr ceva secundar în afacere; chestiunea era că s'a dat o lucrare de 3200 cor unui străin cu numele Rothkopf Nándor fără a publica licitație, deși sunt destui Români cari ar fi făcut mai ieftin!. *Ipsissima verba.* Acum viniți D-voastră și ziceți: nu protopopul Hamsea ori mai bine protopopul Hamsea în bună înțelegere cu D-voastră a purces așa cum reu și contrar dispozițiilor precise ale statutului organic și regulamentelor bisericesti s'a purces. Pentru a ne dovedi lucrul acesta în adevăr nu era lipsă de declarație care nu dovedește nimic alta decât că împreună cu protopopul și comitetul parochial a lipsit dela înălțimea unei datorii pe care o impune și corectitatea și legea. Comitetul parochial din Lipova se poate felicita de atestatul ce a binevoit a și-l da șieși.

Retragerea ministrului rus Witte. Precum i-se depeșează din Pe-

tersburg la „Berliner Tageblatt“, ministrului de finanțe al Rusiei de Witte s'a retras și a fost numit președinte al comitetului ministerial. (o sinecură grasă.) În locul lui Witte, ministru de finanțe a fost numit Pleske, directorul căilor ferate rusești. Pe Witte îl atacase presa europeană cu înverșunare, și precum se vede, campania și-a avut efectul; dar nu pe deplin, căci Witte n'a căzut în disgrație: a primit doară o sinecură grasă.

Statul ovrei. Am amintit și noi despre congresul zioniștilor ținut la Basel. În ședința dela 26 August congresul a hotărât să esmită din sinul său un comitet care să studieze ofertul Engliterei, de-a întemeia în Africa ostică un stat ovrei. Teritoriul ce-l ofere Engliterea se întinde între Mervoni și Mombassa, și e de 90.000 chm. □. Teritoriul e șes și are o climă foarte bună. Dar că oare se vor putea găsi între ovrei adevărați coloniști: plugari, meseriași, etc. . . e altă întrebare. „Geșefturi“ nu vor putea face în noua Palestina și poate întreaga colonizare nu va avea alt rezultat, decât colonizarea Argentinei... Ei, ovreii nu-i colonist.

De la „fundațiunea Gozdu“. Reprezentanța „fundațiunii Gozdu“ a fost convocată la ședințe pe 28 August st. n. pentru rezolvarea agendelor curente. În acest scop au sosit la Sibiu: Preasânția Sa episcopul Ioan I. Papp, de la Arad, dd. Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, Ioan cav. Pușcariu, jude de curie, în pensiuie, Avram Berlogea, jude de curie și Dr. Nicolae Poynar, ear' dintre membrii sibiieni participă la ședințe: Inaltpreasânția Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan Mcțianu, ca membru natural și president al reprezentanței, și membrul Partenie Cosma, director al institutului de credit „Albina“. Preasânția Sa episcopul Nicolae Popea, de la Caransebeș și deputatul dietal George Serb și-au scusat absența. Membri noi sunt Preasânția Sa episcopul Ioan I. Papp, intrat ca membru natural în locul ajuns în vacanță prin reșosarea episcopului Iosif Goldiș, și Dr. Nicolae Poynar, ales în locul reșosatului Dionise Poynar.

Nou medic cercual. Dr. Marcel Savu a fost ales medic cercual în Zadorlac (Bănat)

Mare depozit de ghiozdane de școală se găsește în marele magazin alui Porter Vilmos din Piața Libertății. Aceste ghiozdane (tașe) sunt așezate într-un *despărțământ special*, deoarece atât de mare e numărul lor. Părinții vor face deci bine, dacă vor arunca o privire asupra acestei secții a marelui magazin, cu atât mai virtos că aici se pot căpăta cele mai osebite obiecte. E de ușurință mare pentru părinți, că toate de câte are lipsă un copil, le pot avea în aceiași prăvălie; ghete, plării, cămeși, cravate, haine, obiecte de modă, unelte de școală etc., toate în mare asortiment. Și că mărfurile sunt mai eștine decât ori și unde o știebine marele public.

Cea mai nestricăcioasă eremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac. un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor. Săpun de flori de liliac bucată 70 fil. Pasta Iuno 2 cor.

Pudră Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

PARTEA LITERARĂ.

În Transilvania.

Cu toate acestea inspectorii nu glumesc. Când o școală nu satisface prescripțiunile lezei, e închisă. Trece printr'un sat din Banat unde școala română a făcut loc unei școale ungurești. Oprim un băețăș, de vre-o douăspre-zece sau trei-spre-zece ani „Te duci la școală? — Nu mă mai duc. — Știi să scrii și să citești ungurește? — Am uitat. — Știi să scrii și să citești românește? — Nu, nu m'a învățat nimeni“. Iată un țaran ce merge, cu un aer obosit, cu furca pe umeri: „Hei, frate, oprește-te puțin. Ai copii? — Opt. — Se duc la școală? — S'au dus. — Știu să scrie și să citească? Nu. — Dar tu? — Eu, știu, de pe vremuri“. Ii se explică cine sunt eu, și devine mai vorbăreț. „Vedeți, domnule, e o mare ticăloșie. Altă dată învățam să citim, și acasă citeam cu drag cărți. Mi se părea că nimic nu e mai frumos de cât lucrurile puse pe hârtie. Dumineca mergeam toți, trei-zece patru-zece, să cântăm în biserică. Astăzi, nimic; copiii noștri rămân țigani. Nu știu ce o să se întâmple, dar tare mi-e teamă că în curind n'o să mai fie om de omenie“. Tovarășul meu, tinăr și entusiast, avea lacrimi în ochi. „Ați văzut, ați auzit? Imi zise el. Frumos și nobil popor; Cum a zărit numai de cât răul invizibil! Nu se plânge nici de vint, nici de ploaie, nici de dări, nici de mizerie, ci numai de a vedea dispărind religia și omenia copiii lui.

Măsura cea mai primejdioasă ce s'a luat pentru școlile române este aceea care a fixat la un minim salariile învățătorilor. Pentru comunele rurale, foarte sărace, cum sunt cea mai mare parte din comunele rurale, treisute de florini sunt o sumă exorbitantă. Într'o zi, pe când treceam Mureșul, vorbeam cu luntrașii. Erau dintr'un sat Hereul, așezat pe cel-alt țarm. Locuitorii acestui sat, care numără opt-zece de case, câștigă în mijlociu nou-zece de bani pe zi, ca lucrători sau cărauși. Până în cești din urmă ani, acești sărmani oameni găseră mijlocul să întrețină o școală și să dea o sută două-zece de florini învățătorului. Când a venit legea au făcut o mare sfortare, dar n'au putut ține de cât câte-va luni. Apoi, școala, prea mică și prea veche, a trebuit să fie reconstruită. Aceasta ar fi costat de la 1500—2000 de florini. Statul datora fi-cărui locuitor câte 70 florini pentru răscumpărarea dreptului de bețuri.

(Va urma).

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Bărcianu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Cost și cuartir pentru elevi.

Subserisa aduc la cunoștința acelor părinți, cari voese a aduce copil la școlile din Arad, că în casa mea proprie, eu încăperi corăspunzătoare și cu grădina frumoasă în apropierea școalelor, să primese cu începutul anului 1903/4 copii din familii bune în cost și cuartir pe lângă plată ieftină.

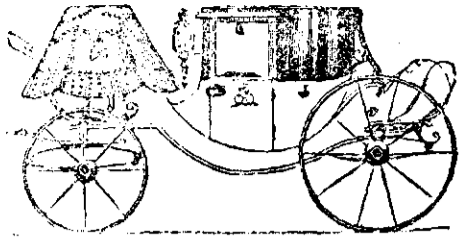
Pentru toți copiii mie incredințați să va îngriji părințește.

Cu deosebită stimă

Agata Ursu,

1052 3—8 Arad, strada Deak Ferencz Nr. 36.

Telefon în provincie și în oraș 467.

KARDOS GYULA,

— fabricant de trăsuri. —

Timișoara-Fabric, str. Király nr. 14.

Recomandă în atențiunea on. public atelierul său din casa particulară, unde se fabrică tot felul de trăsuri cu coș și fără coș;

1041 7-25

Calese și trăsuri comune.

■ Prețuri moderate și lucru solid, frumos și elegant. ■

Se primesc reparaturi și transformarea trásurilor vechi, tot asemenea fabricarea dricurilor sau repararea lor.

— Se primesc lucrări de faur, butnar, auriri și șea. —

■ Mare depozit în trăsuri (calese) noi și folosite! ■

Prea Stimate Dame!

Toate damele cari până acum își comandau corsetele din Viena sau Budapesta, au fost espuse la multe neplăceri. Ca să o evitați pe viitor, veniți la mine și comandați un corset de probă și veți convinge că corsetele la mine se croiesc tocmai ca în Viena sau Budapesta. Totodată corsetele vă vor costa cu câte-va coroane mai puțin.

1057 1-20

Recomand mai ales damelor mai tari

corsetele de croitură dreaptă

la preț de 6 fl. și mai sus. Fac și corsete cu spirale de oțel dela 3 fl. în sus, corsete mici moderne dela 5 cor. în sus, corsete pentru îndreptarea staturii dela 3 fl. în sus. — Comanda de din provincie se execută prompt. Se primesc și reparaturi și curățiri. Rog pentru sprijinul m. st. dame.

Cu deosebită stimă

PILCZ IRMA,

croitoare de corseturi, ARAD, strada Deák Ferencz 30 (casa Bonts).

Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

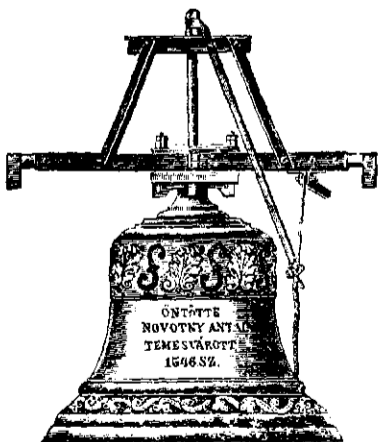

Turnătoră de clopote și de metal

a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricte, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiușări de fer bătut, construite spre a le întorrece cu ușurință în ori ce parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin ceea-ce sunt măntuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

ce mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri dușă figu a

S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai rădăc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu. Să ca un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal

Clopote în greutate de 300 k'g. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturii ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

1035 6-52

Librărie românească în Arad.

P. SIMTION

— librărie și litografie modernă —

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 30 (Casa Bonts).

Hărții — cerneluri — recvizite de scris — plicuri — ghiozdane — cărți de școală.

Mare depozit de cărți literare, note muzicale.

— Reviste literare cu numărul. —

Comande din provincie se efectuează cu proxima poștă.

Să mergem mamă!!

Unde?

În prăvălia de haine pentru bărbați și copii alui

Frank Leo,

ARAD,

Andrássy-tér n-rul 9 (vis-à-vis

cu noua biserică a minorităților) unde acum cu începerea anului școlar căpătăm hainele cele mai noi, mai moderne și mai eftine și anume:

Haine pentru băieți: de 12—17 ani.

Haine de șeviot, pentru toamnă	10	co
Haine de școală, pentru toamnă	11—14	”
Haine de camgarn, deosebite culori	12—18	”
Haine moderne, și mai sus; execuție bună.	20	”

Haine pentru copii: de 3—12 ani.

Haine de toamnă cu 2 șire de nasturi	6	co
Haine Loden	7—8	”
Haine Loden din Zsolna	11	”
Haine de camgarn, specialitate	12—14	”
și mai scump.		

Haine pentru bărbați.

Haine de șeviot	16	co
Haine mai fine	18—20	”
Haine de camgarn	22—24	”
Haine fine de Loden din Zsolna	26—30	”
Haine de tot fine din camgarn	32—38	”
Specialități din cel mai fin camgarn frances.	40—48	”

Paltoane de toamnă.

Paltoane sure de șeviot	20	co
Paltoane fine Doubl.	24—30	”
Paltoane camgarn, deosebite culori	25—30	”
Specialități fine	32—44	”

1049 5

Principii solide!

Clase după măsurile deosebit

Serviciu prompt!

